

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Názory obyvatel na rozdělení Československa

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v12-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>5. 11. – 12. 11. 2012</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (Oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1267</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.9, PO.10, PO.11</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>4. prosince 2012</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Paulína Tabery</i>

Začátkem příštího roku uplyne 20 let od rozdělení Československa na dvě samostatné republiky. Při příležitosti tohoto výročí mapovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., ve svém pravidelném výzkumu v listopadu 2012 názory veřejnosti ohledně rozdělení Československa.

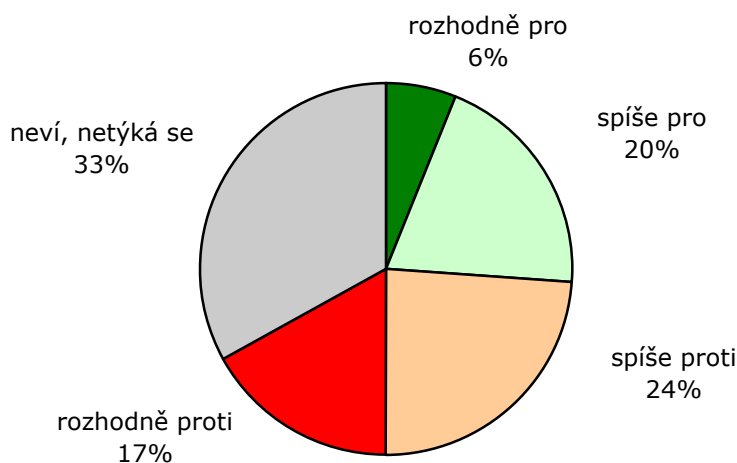
Obyvatelé České republiky podle svých dnešních tvrzení kdysi rozdělení Československa většinou nepodporovali¹. Přibližně dvě pětiny (41 %) občanů byly podle svých aktuálních vyjádření proti rozdělení, jen přibližně čtvrtina (26 %) rozdělení podporovala. Poměrně velký podíl lidí na tuto otázku nedokázal odpovědět (celkem 33 %, přičemž variantu odpovědi „nevím“ zvolilo 6 % a variantu „netýká se (byl jsem příliš mladý)“ 27 % lidí starších 15 let). Vzhledem k velkému časovému odstupu od této události je takto velký podíl odpovědi „netýká se“ celkem pochopitelný: v naprosté většině ji volili mladí lidé do 29 let, kteří v době rozdělení Československa vzhledem ke svému věku nemohli mít utvořený názor.

Významnou roli hraje při analýze této otázky věk respondentů. Starší věkové kategorie byly podle svých tvrzení častěji proti rozdělení Československa než mladší

¹ Znění otázky: „V roce 1993 bylo rozděleno Československo na Českou a Slovenskou republiku. Pokuste se, prosím, si vzpomenout, zda jste byl tehdy pro nebo proti rozdělení. Byl jste rozhodně pro; spíše pro; spíše proti; rozhodně proti?“

věkové skupiny, přičemž nejvíce odpůrců šetření zaznamenalo mezi lidmi staršími šedesáti let.

Graf 1. Postoje obyvatel k rozdělení Československa v době rozdělení (v %)

Jak je vidět z časového srovnání, za posledních deset let výrazně posílila varianta odpovědi „neví“, resp. „netýká se“. To souvisí se zvyšujícím se zastoupením obyvatel, kteří tuto událost buď osobně nezažili, nebo v jejím průběhu ještě nebyli dospělí. Zároveň s nárůstem podílu této kategorie odpovědí lze zaznamenat zmenšení podílu těch, kdo byli proti rozdělení (viz Tab. 1). Podíl odpovědí „pro rozdělení“ zůstává v průběhu posledních deseti let zhruba stejný.

Tab. 1. Postoje obyvatel k rozdělení Československa v době rozdělení (v %)

	1/2003	11/2006	11/2007	11/2009	11/2012
rozhodně pro	8	7	6	7	6
spíše pro	18	18	19	19	20
spíše proti	33	32	30	29	24
rozhodně proti	26	21	22	19	17
neví/netýká se	15	22	23	26	33
pro/proti	26/59	25/53	25/52	26/48	26/41

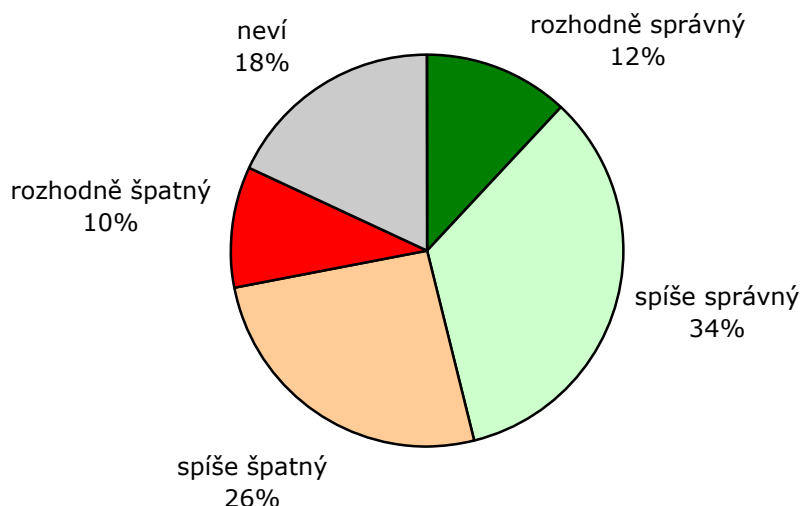
Pozn.: V roce 2009 a 2012 jsou k odpovědi „nevím“ připočteny i odpovědi „netýká se“.

Dnes je rozdělení Československa veřejností hodnoceno převážně kladně, když jej jako správný krok vnímá necelá polovina populace (46 %), naopak za špatný krok to považuje o něco více než třetina občanů (36 %).² (Viz Graf 2.)

I do hodnocení, zda rozdělení Československa byl krok správný nebo špatný, se výrazně promítá věk respondentů. Za špatný považují rozpad federace častěji starší občané z věkových kategorií 45 – 59 let a nad 60 let, tedy ti, kteří ve společné republice žili větší část svého života. Lidé s dobrou životní úrovní naopak považují rozdělení za správný krok.

² Znění otázky: „Jak tento krok dnes hodnotíte? Byl rozhodně správný; spíše správný; spíše špatný; rozhodně špatný?“

Graf 2. Jak lidé hodnotí rozdělení Československa dnes? Jako krok...

Zatímco předešlá čtyři šetření byla z hlediska rozložení odpovědí v zásadě srovnatelná, od posledního měření došlo k mírnému poklesu v přesvědčení, že rozdělení Československa je správný krok, a zejména k viditelnému nárůstu podílu těch, kteří se nedovedou vyjádřit.

Tab. 2. Jak lidé hodnotí rozdělení Československa dnes? Jako krok... (v %)

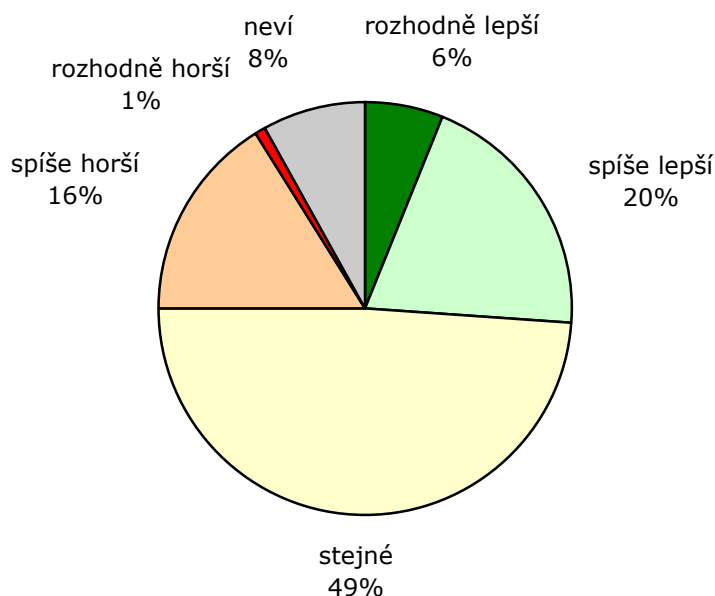
	1/2003	11/2006	11/2007	11/2009	11/2012
rozhodně správný	18	18	16	16	12
spíše správný	37	38	39	36	34
spíše špatný	25	22	22	23	26
rozhodně špatný	11	12	11	12	10
neví	9	10	12	13	18
správný/špatný	55/36	56/34	55/33	52/35	46/36

V souvislosti s rozdělením Československa CVVM zkoumalo též názory na současné vztahy mezi Čechy a Slováky ve srovnání s dobou před rozdělením.³ Nejčastěji (49 %) se lidé domnívají, že vztahy v současné době jsou stejné, jako byly před rozdělením, přibližně čtvrtina (26 %) si myslí, že jsou lepší než před rozpadem federace a sedmáct lidí ze sta hodnotí aktuální vztahy jako horší.

Rozdíly v názorech na srovnání vztahů před rozdělením a dnes se i v této otázce projevují opět podle věku respondentů a to v tom, že mladší věkové kategorie 15 – 29 let častěji nedovedou vztahy porovnat a volí odpověď „nevím“.

³ Znění otázky: „Jsou podle Vás současné vztahy mezi Čechy a Slováky oproti době před rozdělením rozhodně lepší; spíše lepší; stejné; spíše horší; rozhodně horší?“

Graf 3. Současné vztahy mezi Čechy a Slováký jsou oproti době před rozdělením...

Z časového srovnání vyplývá, že rozložení názorů na tuto otázku je podobné rozložení v roce 2006. Oproti předešlému výzkumu se mírně zmenšil podíl lidí domnívajících se, že vztahy mezi Čechy a Slováký jsou v současnosti lepší než před rozdělením, a také mírně vzrostl podíl těch, kteří zastávají názor, že vztahy mezi těmito dvěma národy jsou nyní stejné, jako byly před rozdělením.

Tab. 3. Současné vztahy mezi Čechy a Slováký jsou oproti době před rozdělením... (v %)

	1/2003	11/2006	11/2007	11/2009	11/2012
rozhodně lepší	7	5	6	8	6
spíše lepší	25	19	19	22	20
stejně	44	47	51	43	49
spíše horší	15	16	11	13	16
rozhodně horší	2	2	1	2	1
neví	7	11	12	12	8
lepší/stejně/horší	32/44/17	24/47/18	25/51/12	30/43/15	26/49/17